

ISSN 0204-823X

Българско музикознание *Bulgarian Musicology*

XLIV / 2021 / № 3

БЪЛГАРСКА АКАДЕМИЯ НА НАУКИТЕ
Институт за изследване на изкуствата
BULGARIAN ACADEMY OF SCIENCES
Institute of Art Studies

Идея – понятие – термин III.
Етномузикология и медиевистика
Idea – Concept – Terminology III.
Ethnomusicology and Early Music Studies

Етномузикология и етнохореология
Ethnomusicology and Ethnochoreology

Горица Найденова Отново за функционалната класификация
Goritzsa Naydenova на образците от традиционната селска
музика и научната традиция
на Института за музикознание / Yet Again
on the Functional Classification
of Traditional Rural Music Samples
and the Scientific Tradition of the
Institute of Musicology 3

Ивайло Първанов Кинестенографията на Райна Кацарова
Ivailo Parvanov от 1935 до 1942: източници и развитие /
Raina Katsarova's Kinestenography from
1935 to 1942: Origins and Development 27

<i>Петър Керкелов</i> <i>Peter Kerkelev</i>	Фазии на импровизационния процес: модел – зона на третиране – интерпретация (подстъп към метод на зонална нотация върху примера на фолклорнопесенната орнаментика) / Phases of Improvisation: Model – Handling Zone – Interpretation (Approach to a Method of Zonal Notation Based on the Example of Ornamentation in Traditional Songs) 49
<i>Дебюти / Debuts</i>	
<i>Николай Гурбанов</i> <i>Nikolay Gurbanov</i>	Въпроси на терминологията при изследването на музика за оркестър от български народни инструменти (върху примери от оркестровите сюити на Коста Колев) / Terminology Questions in the Research on Orchestras of Bulgarian Folk Instruments (on examples by Kosta Kolev’s orchestral suites) 64
<i>Медиевистика / Early Music Studies</i>	
<i>Клара Мечкова</i> <i>Klara Mechkova</i>	За двойните мартирии в стихирарите със средновизантийска нотация от XIII и XIV век / On the Double Martyrias in the Sticheraria with Middle-Byzantine Notation from the Thirteenth and Fourteenth Centuries 82
<i>Явор Генов</i> <i>Yavor Genov</i>	Видове музикални танцови форми през XVI век: опит за дефиниране (върху Арбо, Морли и Преториус) / Varieties of Dance Music Forms in the 16 th Century: An Attempt at Definition (after Arbeau, Morley and Praetorius) 105
<i>Годишнини / Anniversaries</i>	
<i>Горица Найденова</i> <i>Goritzka Naydenova</i>	Розмари Стателова на 80 години / Rosemary Statelova Turns 80 126

ЕТНОМУЗИКОЛОГИЯ И ЕТНОХОРЕОЛОГИЯ
ETHNOMUSICOLOGY
AND ETHNOCHOREOLOGY

Отново за функционалната класификация
на образците от традиционната селска музика
и научната традиция на Института
за музикознание

Горица Найденова*

Резюме: Настоящата публикация е подготвена във връзка с необходимостта от изграждане на актуална база данни за Музикално-фолклорния архив във връзка с работата по проекта „Културното наследство в архивите на Института за изследване на изкуствата: интерактивна карта на изкуствата в България“. Темата ѝ е провокирана от факта, че подреждането по функция е сред базовите систематизационни процедури в българската музикална фолклористика и в етномузикологията, а функционалната принадлежност е включвана

---

* Проф. д-р Горица Найденова – сектор „Музика“,
Институт за изследване на изкуствата, Българска академия на науките;
Национална музикална академия „Проф. Панчо Владигеров“;
email: goritzanaidenova@abv.bg

Публикацията е резултат от разработка по проект BG05M2OP001-1.001-0001 „Изграждане и развитие на Център за върхови постижения „Наследство БГ“, финансиран по Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“ 2014 – 2020, приоритетна ос 1 „Научни изследвания и технологично развитие“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР)“.

неизменно към паспортните данни на записваните за архива песни и инструментални мелодии. В статията се проследяват практическото прилагане (в сборниците с народни песни до 1975) и различните етапи на концептуализиране на функционалната класификация (в съществената си част непубликувани) в работата на учените в Института за музикознание и след това в Института за изкуствознание. В края ѝ е предложен опрян на техните постижения, но и допълнен от автора вариант на функционална класификация.

Ключови думи: *музикална фолклористика, етномузикология, традиционна музика, жанр, функция*

Поставяйки в заглавието думата „отново“, вероятно създавам впечатлението, че по тази тема съществуват множество разработки. Това е вярно и същевременно невярно, поне що се отнася до теоретичните текстове на музикалните фолклористи и етномузиколози в България и поне що се отнася до публичното им представяне. Това всъщност е една от базовите систематизационни процедури (наред с показалците, свързани с аналитичното представяне на музикалните единици, т.е. на техните размери, тоново съдържание и обем, метрични редици и пр. и с класифицирането им според текстовите сюжети), които стоят в недрата на делото по съхраняване на българския музикален фолклор и създаването на научни сборници с народни песни (за съжаление negliжирано от днешните наукометрични изисквания като дейност, пребиваваща в зоната на емпирията). Парадоксът е, че никой от първите ни фолклористи не аргументира теоретично нито причината за прилагането на функционалната класификация, нито вида, в който я въвежда в един или друг сборник. Едва Райна Кацарова първо през 1959 в сборника „Народни песни от Западните покрайнини“ обяснява, че „подредбата по функция... дава възможност 1) да се изтъкнат мелодичните варианти и 2) да се съберат на едно място песни, кои-то в добрата си част представляват известно музикално единство“ [Кацарова, 1959, с. VIII]. След това през 1965 в статия за списанието „Studia Musicologica“ я аргументира още веднъж през пряката връзка на функцията с мелодията на песните¹ и пише отново по тази тема през 1971 (във връзка с участието си в заседание на Classification Study Group към ISTM)². Втората и третата от тези нейни статии са свързани с възникналия

¹ „За класифициране на песните в сборника „Народни песни от Тимок до Вита“ (...) Васил Стоин приема мелодията като водещ принцип и групира песните според тяхната функция“ [Katzarova-Kukudova, 1965, p. 296].

² Кацарова, Райна. Как българският народен певец систематизира песните. Ръкопис. Любляна, Classification Study Group, април 1971. Цит. по [Ботушаров, 1973].

Yet Again on the Functional Classification of Traditional Rural Music Samples and the Scientific Tradition of the Institute of Musicology

Goritza Naydenova

This publication was called forth by the need to develop a real-time database of the Folk Music Archive of the Institute of Art Studies while working on a project named “Cultural Heritage in the Archives of the Institute of Art Studies: An Interactive Map of the Arts in Bulgaria”. The subject matter arises from the fact that arranging things by function is one of the basic systematising procedures in Bulgarian musical folkloristics and ethnomusicology, as functional belonging is always included in the accession records of the songs and instrumental tunes recorded for the archive. The article traces the practical application (in the collections of folk songs published until 1975) and various stages in the conceptualisation of functional classification (largely unpublished). A version of functional classification supplemented by the author has been offered at the end – it draws on the achievements of generations of researchers at the Institute of Musicology, the then Institute of Art History (both being predecessors of the Institute of Art Studies). The aforesaid version is based on structuring the functional groups of songs and instrumental tunes in accordance with the general concept of the three temporal axes of cyclical time in traditional culture: the calendar cycle, the individual life cycle and the communal life cycle.

Keywords: *musical folkloristics, ethnomusicology, traditional music, genre, function*

Prof. Goritza Naydenova, PhD, Music Department,
Institute of Art Studies, Bulgarian Academy of Sciences;
“Prof. Pancho Vladigerov” National Academy of Music – Sofia;
email: goritzanaydenova@abv.bg

The publication is a result of development under project BG05M2OP001-1.001-0001 “Creation and development of “Heritage BG” Centre of Excellence”, funded by the Operational Program Science and Education for Smart Growth 2014 – 2020, Priority Axis 1 Research and Technological Development, co-financed by the European Union through the European Regional Development Fund (ERDF).

Кинестенографията на Райна Кацарова от 1935 до 1942: източници и развитие

Ивайло Първанов*

*Посвещава се на 120-годишнината
от рождението на Райна Кацарова*

Резюме: Настоящата статия разглежда в исторически план създаването на кинестенографията на Райна Кацарова. Изследването обхваща интервала от първия открит архивен документ, съдържащ опит за предаване на танцови телодвижения (1935) до първото печатно издание, в което нейната кинестенография е представена в относително оформен вид (1942). За целта са прегледани обстойно всички архивни теренни материали на Райна Кацарова от времето между 1928 и 1942, идентифицирани и анализирани са съдържащите се в тях кинестенограми и е проследен процесът на формиране на нейната танцописна система.

Ключови думи: Райна Кацарова, етнохореология, кинестенография, танцопис

Увод

Фолклорист, музиколог, етнохореолог, етнограф, Райна Кацарова е сред най-забележителните и открояващи се изследователи на традиционната фолклорна култура в България. За живота и професионалния ѝ път е написано много. Десетки статии и студии¹ разкриват различни нюанси от огромния спектър на нейните научни интереси в областта на българската народоука. Но някак скрит измежду редовете стои въпросът за създадената от нея система за

---

* Д-р Ивайло Първанов – Институт за етнология и фолклористика с етнографски музей, Българска академия на науките; Институт за изследване на изкуствата, Българска академия на науките; email: i_trarvanov@yahoo.com

¹ Вж. напр. посочените в [Атанасов, 2001; Стоин, 2001; Илиева, 2001; Тончева, 2001; Пейчева, 2016; Димов, 2016] и мн. др.

Raina Katsarova's Kinesthenography from 1935 to 1942: Origins and Development

Ivailo Parvanov

*Dedicated to the 120th anniversary
since Raina Katsarova's birth*

The article presents the creation of Raina Katsarova's kinesthenography system from a historical perspective. The study encompasses the time frame from the earliest archival document containing an initial attempt at representing dance movements (1935) to the first printed edition of her kinesthenography introduced in a relatively complete way (1942). This research is based on a thorough examination of all her field work materials dated between 1928 and 1942. In addition to that, all the kinesthenograms included there have been identified and analysed with a view to tracing the formation of her dance notation system.

Keywords: *Raina Katsarova, ethnochoreology, kinesthenography, dance notation*

Ivailo Parvanov, PhD

Institute of Ethnology and Folklore Studies
with Ethnographic Museum,

Bulgarian Academy of Sciences;

Institute of Art Studies, Bulgarian Academy of Sciences

email: i_tparvanov@yahoo.com

Фази на импровизационния процес: модел – зона на третиране – интерпретация (подстъп към метод на зонална нотация върху примера на фолклорнопесенната орнаментика)

Петър Керкелов*

Резюме: Статията е етап от по-голямо изследване, насочено към създаване на нотация, която да отразява адекватно импровизационната същност на орнаменталните фигури в българската традиционна селска музика. Отгласвайки се от дефиниции и хипотези на различни учени за двигателите на импровизационния процес, този текст разисква както същността на изграждащите импровизационния тип музициране фази, така и тяхната последователност. Вследствие на това се оформя хипотезата за съществуването на „зона на третиране“ – нетемпорален метамузикален конструкт, в който елементите от импровизационния модел са в процес на манипулиране от изпълнителя. Изведени са стъпките към аналитичното разкриване на зоните на третиране в традиционните песни. На тази база в края на статията се очертава перспективата за създаване на метод за нотирание на тези зони, наречен зонална нотация, който да даде възможност записването на орнаментите да бъде колкото дескриптивно, толкова и прескриптивно, т.е. да бъде фокусирано не толкова върху отделните им акустически проявления, колкото върху менталния процес на орнаментирането.

Ключови думи: *импровизация, композиция, орнаментика, прескриптивна и дескриптивна нотация, българска традиционна музика, дешифриране*

---

* Гл.ас. д-р Петър Керкелов – сектор „Музика“,
Институт за изследване на изкуствата, Българска академия на науките;
email: peter_kerkelov@abv.bg

Nettl, Bruno. Introduction. An Art Neglected in Scholarship. – In: *In the Course of Performance. Studies in the World of Musical Improvisation*. The University of Chicago, 1998, p. 1 – 23.

Nettl, Bruno. Thoughts on Improvisation: A Comparative Approach. – In: *The Musical Quarterly*, Vol. 60, No. 1. Oxford University Press, 1974, p. 1 – 19.

Sutton, R. Anderson. Do Javanese Gamelan Musicians Really Improvise? – In: *In the Course of Performance. Studies in the World of Musical Improvisation*. The University of Chicago, 1998, p. 69 – 92.

Phases of Improvisation: Model – Handling Zone – Interpretation (Approach to a Method of Zonal Notation Based on the Example of Ornamentation in Traditional Songs)

Peter Kerkelev

The article presents a stage in broader research aimed at the creation of notation that could adequately reflect the improvisational nature of ornamental figures in Bulgarian traditional rural music. Taking as a starting point certain definitions and hypotheses about the forces behind the improvisational process developed by a number of researchers, the text discusses the essence of the phases building the improvisational type of music-making as well as their coherence. As a result, the hypothesis of the existence of a “handling zone” has been arrived at, where the handling zone is a non-temporal metamusical construct in which the elements of the improvisational model are subjected to a process of manipulation by the performer. The steps towards the analytical disclosure of the handling zones in traditional songs have been delineated. On this basis, the article’s concluding section outlines a prospect for the creation of a notation method for these zones enabling an ornamental transcription to be both descriptive and prescriptive, i.e. focused more on the mental process of ornamentation, rather than its individual acoustic manifestations.

Keywords: *improvisation, composition, ornamentation, prescriptive and descriptive notation, Bulgarian traditional music, transcription*

Asst. Prof. Peter Kerkelev, PhD
Music Department,
Institute of Art Studies,
Bulgarian Academy of Sciences;
email: peter_kerkelev@abv.bg

ДЕБЮТИ / DEBUTS

Въпроси на терминологията при изследването на музика за оркестър от български народни инструменти (върху примери от оркестровите сюити на Коста Колев)

Николай Гурбанов*

Резюме: Изучаването на творби за оркестър от български народни инструменти поставя изследователите пред сериозна трудност по отношение на терминологията, „прииждаща“ от поне две теоретични системи: теорията на българската народна музика и класическата музикална теория главно в сферите на музикалнотеоретичните науки хармония, полифония, музикален анализ. Това е основната трудност за всеки изследовател на музика, която, от една страна, съхранява националната и регионална специфика на фолклорния прототип, а от друга, работи със средствата на професионалната музикална култура от европейски тип. За създаване на необходимата терминология, с която се анализират сюитите за оркестър от народни инструменти на Коста Колев, е приложена специална методология с движение от емпиричния към теоретичния подход и с апробиране на изработения терминологичен апарат върху изследвания обект. Общото впечатление от музиката на Коста Колев говори за неговата дарба да синтезира технически и художествени възможности на музикални стилове, принадлежащи към различни културни пластове. В предложените терминологични подходи са оползотворени няколко варианта на терминологично съгласуване на теоретичните системи, създадени за изучаване на фолклора и на композиторската музика

---

* **Ас. Николай Гурбанов** – докторант, Академия за музикално, танцово и изобразително изкуство „Проф. Асен Диамандиев“, Пловдив;
email: nikolay.gurbanov@gmail.com

в класическата и романтичната традиция: 1) свързване на термини от двете теоретични системи в синтезен терминологичен израз, който разкрива формите на съвместно действие на различните ладове и тоналности; 2) обединяване на термини от двете системи в една йерархизирана общност при анализ на музикалната структура; 3) равнопоставена употреба на термини и от двете системи според преобладаващите модални или тонални акордови последования.

Ключови думи: оркестър от народни инструменти, сюити, Коста Колев, ладова мобилност, ладова модулация, ладова мутация, ладово съпоставяне

Изучаването на творби за оркестър от български народни инструменти поставя изследователите пред сериозна трудност по отношение на терминологията, „прииждаща“ от поне две теоретични системи: теорията на българската народна музика и класическата музикална теория главно в сферите на музикалнотеоретичните науки хармония, полифония и музикален анализ. Подборът, синхронизирането и съдържателното съгласуване на термините има ключово значение, тъй като отразява чуването и разбирането на музиката, застанала в обектива на изследователския интерес.

Въпреки че въпросът за многогласното осмисляне на българския музикален фолклор води началото си още от зората на българската композиторска школа, интересът към този проблем у нас се усилва особено активно след основаването на Държавния ансамбъл за народни песни и танци от Филип Кутев (1951). Възникването на професионални ансамбли по този модел в цялата страна и мощното разгръщане на художествената самодейност стимулира създаването на музика за народен хор и оркестър от български народни инструменти. Композиторските подходи към фолклора активизират дискуссионни полета, които заемат съществено място в историята на българската музикална култура. В главата „Спорещите... Обработките и Стоян Джуджев“ от монографията, посветена на изтъкнатия български фолклорист, авторът Горица Найденова обобщава: „Въпросът за обработките е изключително важен и от гледна точка на музикалнокултурната ни история, и от гледна точка на развитието на самата фолклористика; той и досега е проблем за българската модерност. Това отново е въпрос, който се намира в сечението между българската наука за фолклора и нейните представители, от една страна, и българските музикални среди – от друга. Той е породен от актуалностите, от „живия живот“ на обекта на фолклористите, но актантите на този „жив живот“ са и фолклористите като овластени, и композиторите, и обикновените хора „от народа“, които биват въвлечени в цяла една нова линия на културна изява. Този спор е

Terminology Questions in the Research on Orchestras of Bulgarian Folk Instruments (on examples by Kosta Kolev's orchestral suites)

Nikolay Gurbanov

The study of orchestra pieces for Bulgarian folk instruments places researchers in a difficult situation which results from the fact that the terminology employed emerges from at least two theoretical systems: 1) Bulgarian folk music theory and 2) classical music theory mostly related to the musical-theoretical sciences, i.e. harmony, polyphony, and musical forms. This seems to be the main issue for every music researcher. On the one hand, it preserves the national and regional specifics of the folklore prototype, but on the other, the majority of modern musical terms are rooted in a professional musical culture of European type. For the creation of the necessary terminology which serves to analyse the suites for Kosta Kolev's folk-instrument orchestra, a special methodology has been applied advancing from the empirical towards the theoretical approach, eventually validating the terminological apparatus developed in relation to the object of research. The general impression of Kosta Kolev's music speaks of his gift to synthesize the technical and artistic potentialities of musical genres belonging to various cultural layers. The terminological methods put forward include a few versions of terminological coordination between the theoretical systems created for folklore research and those for studying concert European music, namely: 1) bringing together terms of both theoretical systems into a synthetic terminological expression revealing the combined action of a range of modes and tonalities; 2) merging terms from both systems into a unified hierarchical unity when analysing musical structures; 3) using terms from both systems on an equal footing according to the prevalence of either modal or tonal chord progressions.

Keywords: *folk-instrument orchestra, suites, Kosta Kolev, modal mobility, modal modulation, modal mutation, modal comparison*

Ass. Prof. Nikolay Gurbanov, PhD Student
Academy of Music, Dance and Fine Arts
„Prof. Asen Diamandiev“ Plovdiv;
email: nikolay.gurbanov@gmail.com

МЕДИЕВИСТИКА EARLY MUSIC STUDIES

За двойните мартирии в стихирарите със средновизантийска нотация от XIII и XIV век

Клара Мечкова*

Резюме: Във фокуса на настоящата статия са двойните мартирии (съвременно означение *гласови сигнатури*) – едно изключително рядко явление, което се открива в музикалните книги тип Стихирар със средновизантийска нотация. Допуска се, че по аналогия с обичайните междинни мартирии двойните също служат за означаване на гласовите промени (модулационните процеси), известни във византийската теория като фторé (разрушители). Във внимателно подбрания песенен материал са проследени и подложени на анализ модулационните процеси, означени с двойни мартирии. Анализите са съпроводени с разсъждения относно необходимостта от двойните мартирии, както и явленията, които предпоставят.

Ключови думи: *двойни мартирии, фторé, паралаги, еналаги, трифония*

В проучените ръкописни стихирари със средновизантийска нотация от XIII и XIV век, съхранявани в българските книгохранилища – Център за славяно-византийски проучвания „Проф. Ив. Дуйчев“ (ЦСВП) и Църковно-исторически и архивен институт при

---

* Доц. д-р Клара Мечкова – катедра „Музика“,
Великотърновски университет „Св.св. Кирил и Методий“;
email: klary@abv.bg

On the Double *Martyrias* in the *Sticheraria* with Middle-Byzantine Notation from the Thirteenth and Fourteenth Centuries

Klara Mechkova

The present paper focuses on the so called *double martyrias* (analogous to modal signatures) – an exceptionally rare phenomenon found in music manuscripts with Middle-Byzantine notation. A supposition is made that along with the ordinary intermediary martyrias, the double ones were also used for notating the modulation processes known in Byzantine theory as *phthorai* (destroyers). A major source of double martyrias are the book collections of the *Sticherarion* type preserved in Bulgarian depositories. Two of them have been analysed: 1) CHAI 818 (13th c.) and 2) D. gr. 292 (14th c. from the CSBR “Prof. Ivan Duychev” at Sofia University “St. Kliment Ohridski”). The theoretical treatise of hieromonk Gabriel from the fifteenth century has also been used as an indirect source. During the research process it turned out to be possible to define and affirm the function of each of the martyrias as a constituent of the double: the martyria in the high position has the effect of *phthorai* (in the sense of a sign) that cancels the effect of the martyria in the low position. On the basis of this theoretical assumption, the modulation processes (rendered in notation as double martyrias) have been traced and analysed in a number of carefully selected songs. Certain arguments have been advanced for the indispensability of the double martyrias and the practices they describe. The present study rests exclusively on the author’s theoretical findings in two consecutive monographs dedicated to *tetraфония* and *трифония*, repeatedly cited in the text.

Keywords: *double martyrias, phthorai, parallage, enallage, trifonia*

Assoc. Prof. Klara Mechkova, PhD

Department of Music,

St. Cyril and St. Methodius University of Veliko Tarnovo;

email: klary@abv.bg

Видове музикални танцови форми през XVI век: опит за дефиниране (върху Арбо, Морли и Преториус)

Явор Генов*

Резюме: Танцовите форми обособяват едното от трите главни жанрови направления в инструменталното изкуство на XVI век. Без преувеличение може да се каже, че още в предходното столетие както то, така и хореографското изкуство предприема ход на самостоятелно обособяване и развитие. И докато на инструменталистите се възлага най-вече задачата да осигуряват необходимата метроритмическа и мелодическа рамка на танците, то последните от своя страна предоставят своята музика на самите инструменталисти за експерименти с композиционните, импровизационни и изпълнителски възможности и ограничения. Целта на настоящия текст е да разкрие значението на понятията, зад които стоят разнообразни танцови форми от XVI век, въз основа на сведенията на автори от самата епоха. Опитвайки се да погледнем чрез техните свидетелства или най-малко да се доближим до тяхната рефлексия, имаме възможността да съставим своите представи относно тези понятия и значението им в максимална степен на близост с тяхното изначално съдържание.

Ключови думи: *ренесансова музика, танц, термини, инструментална музика, лютня*

Инструменталните сборници от XVI век (и в частност тези за лютня) включват като важна част от своя репертоар музиката за танц. Че танцовите форми обособяват едно от трите главни жанрови ядра в инструменталното изкуство е видно още от първите познати днес печатни книги, излезли от пресата на Отавиано

---

*Доц. д-р Явор Генов – сектор „Музика“, Институт за изследване на изкуствата, Българска академия на науките; email: yavgenov@gmail.com

and Musicians, 2nd ed. New York: Oxford University Press, 2001 [CD edition].

Tourdion [tordion]. – In: *New Grove Dictionary of Music and Musicians*, 2nd ed. New York: Oxford University Press, 2001 [CD edition].

Walker, Paul. Fugue. – In: *New Grove Dictionary of Music and Musicians*, 2nd ed. New York: Oxford University Press, 2001 [CD edition].

Westrup, Jack. Aria. – In: *New Grove Dictionary of Music and Musicians*, 2nd ed. New York: Oxford University Press, 2001 [CD edition].

Varieties of Dance Music Forms in the 16th Century: An Attempt at Definition (after Arbeau, Morley and Praetorius)

Yavor Genov

Dance forms emerged as one of the three main instrumental genres in the 16th century. Their significant part in the repertory is attested to by the very first prints (particularly for lute) known today. On the border between the 15th and 16th centuries both instrumental music and choreography enjoyed their own development, authoritative figures and theory, but at the same time certain intersection points between them were inevitable. On one hand, music was assigned the task of providing dance practice with metrorhythmic, melodic and structural frames. On the other, players used the formal structures of dance music for experiments with compositional, improvisational, and technical potentials and limitations. A well-known fact is that dance forms became fully independent and purely instrumental compositions (as part of *suites* and *sonatas*) in the 17th and 18th centuries. In the previous century, however, their origin, function, context and dissemination had a story of its own in terms of each individual type of dance. The present paper aims to reveal some reflections on the dance forms in the 16th century by contemporaries of the music itself. It seems that the treatises of the most prominent dance masters of the period – Arbeau, Caroso and Negri, offer a somewhat scanty account of their musical aspects rather than more detailed information about steps, space usage, etc. For the purpose of this study Arbeau emerges as the most informative source among his colleagues. Apart from his testimony, I focus my attention on the significantly more exhaustive data provided by Thomas Morley and Michael Praetorius in their musical treatises *Plaine and Easie Introduction [...]*, 1597 and *Syntagma Musicum*, 1619. Thus, I endeavour to shed light on dance form concepts in the closest possible relation to their origin and function as witnessed by some of the most respected authorities of the age.

Keywords: *Renaissance music, Dance, Terms, Instrumental music, Lute*

Assoc. Prof. Yavor Genov, PhD
Music Department, Institute of Art Studies,
Bulgarian Academy of Sciences;
email: yavgenov@gmail.com

Rosemary Statelova Turns 80

Goritzza Naydenova

This article marks the eightieth anniversary of Prof. D.Sc. Rosemary Statelova, one of Bulgaria's most prominent researchers in various fields of pop music, who has committed considerable part of her creative prowess to ethnomusicological studies. Following Statelova's retrospections in her latest two books – 1) the memoiristic *An Account of a Musicologist* (Sofia: Riva, 2020) and 2) *Over the Years* (Sofia: Institute of Art Studies, 2011, Selected Articles, Studies and Interviews on Various Subjects from Different Periods) – her portrayal has been sketched out in two directions. The first one refers to her interest in musical phenomena in the field of mass culture, i.e. political songs, rock and pop music, ethno pop/*chalga*, etc., also considering her contributions as a researcher of the musical practices of minorities, such as the Sorbs in the Lusatia bicultural region of Germany. The second direction is that of a musicologist focused on the general development of Bulgarian musical culture as part of the European civilizational process, e.g. her studies on pianist Panka Pelishek, on the Varna Summer International Music Festival, her activity as a music critic, etc. Rosemary Statelova's ability to prognosticatively devote herself to non-prestigious research subjects plus the sharp self-reflexivity in her scientific work are regarded as the most salient features of her research profile. This text covers these characteristics both through a historical and theoretical overview of her scholarly endeavour and through elements (embedded by the article's author) of self-reflection and dialogue with her position.

Проф. д-р Горица Найденова,
сектор „Музика“,
Институт за изследване на изкуствата,
Българска академия на науките;
Национална музикална академия
„Проф. Панчо Владигеров“;
email: goritzanaidenova@abv.bg

Prof. Goritzza Naydenova, PhD,
Music Department,
Institute of Art Studies,
Bulgarian Academy of Sciences;
“Prof. Pancho Vladigerov”
National Academy of Music – Sofia;
email: goritzanaidenova@abv.bg